

SPRAWOZDANIA

Tadeusz L. Chrusciel

KOORDYNACJA BADAŃ NAUKOWYCH NAD ŚRODKAMI UZALEŻNIAJĄCYMI* - LONDYN, LIPIEC 1988 R.

Symposium organizowane wspólnie przez Europejskie Biuro Regionalne WHO i Zakład Polityki i Socjologii Birkbeck College Uniwersytetu Londyńskiego odbyło się w Connaught Hall, Birkbeck College w Londynie w dniach 25-27 lipca 1988 r. Udział wzięło 18 uczestników i kilku obserwatorów. Symposium organizowali p. Cees Goos, Senior Researcher, Drug Abuse Programme, WHO i dr Virginia Berridge, Honorary Research Assistant, Department of Politics and Sociology, Birkbeck College, University of London. Uczestnicy pochodzili z Anglii, Danii, Francji, Hiszpanii, Holandii, Izraela, Polski, RFN, Włoch, WRL i USA.

W toku pierwszej sesji "Badania naukowe, polityka działania i koordynacja w Europie" uczestnicy przedstawili aktualne medyczno-społeczne i inne problemy, wynikające z nadużywania substancji uzależniających w swoich krajach, prowadzone w związku z tym badania naukowe i starali się w dyskusji odszukać wspólne priorytety. Współpraca międzynarodowa w tej dziedzinie jest mała, nasilenie badań niewielkie, większość badań koncentruje się na krótkoterminowych zadaniach. Niemal wszędzie prowadzone są badania oceny skuteczności terapii i rehabilitacji, jednakże utrudnia je brak powszechnie przyjętych kryteriów oceny. Brakuje badań oceny skuteczności działań zapobiegawczych i wychowawczych. W Polsce także nie prowadzi się badań mających na celu ocenę skuteczności programów wychowawczych, wzorowanych na programach realizowanych od szeregu lat zagranicą, które zresztą też nie zostały dotychczas oszacowane metodami naukowymi.

W drugiej sesji podjęto dyskusję nad istniejącą w szczątkowej postaci współpracą międzynarodową pracowników naukowych służby zdrowia i służb zdrowia zajmujących się narkomania w Europie. Stwierdzono potrzebę zwiększenia kooperacji wszystkich władz i specjalności w poszczególnych krajach regionu. Szczególną trudność stanowią różne definicje poszczególnych pojęć i terminów, odmienne priorytety dla podejmowanych działań i znaczne różnice w funduszach przeznaczanych na badania. W większości wypadków nie ma koordynacji badań krajowych, lub jest ona niekompletna, dotyczy

---

*Sprawozdanie z udziału w Symposium WHO (Regionalne Biuro Europejskie) nt. Badania naukowe nad środkami uzależniającymi i ich koordynacja w Europie, Londyn, 25-27 lipca 1988 r.

tylko niektórych sektorów lub zagadnień. Dr Carl Leukefeldt z Narodowego Instytutu Problemów Narkomanii (National Institute on Drug Abuse, NIDA) z Waszyngtonu, przedstawił amerykański model koordynacji badań, wskazując zarówno na jego zalety, jak i niedoskonałości i specyfikę wynikającą z systemu finansowania badań przyjętego w USA.

W długiej, nieraz kontrowersyjnej dyskusji ustalono priorytetową listę tematów badań naukowych w dziedzinie narkomanii, które powinny być prowadzone w krajach europejskich dla lepszego poznania i zrozumienia zjawiska narkomanii. Najważniejsze wydają się badania epidemiologiczne oraz ocena skuteczności podejmowanych działań zapobiegawczych, leczniczych i rehabilitacyjnych względnie resocjalizacyjnych. Szczegółowe dane przedstawi raport.

Przedstawiłem pracę "Drug research and policy in Poland" (w druku), brałem udział w dyskusji i uczestniczyłem w opracowaniu raportu.

Bezpośrednio po sympozjum zwiedziłem Zakład Związanych z Narkomanią Zaburzeń Zachowania (Department of Addictive Behaviour) Uniwersytetu w Londynie. Obok terapii we wspólnotach terapeutycznych prowadzonej bez użycia żadnych leków uzależniających, stosowane jest tam w szerokim zakresie tzw. leczenie podtrzymujące (maintenance therapy), w toku którego pacjenci otrzymują codziennie indywidualną dawkę metadonu. Zakład należy do największych w Europie, prowadzi liczne badania naukowe, jego kierownik dr H. Ghodse od dawna współpracuje za pośrednictwem British Council z Instytutem Psychiatrii i Neurologii w Warszawie. W Zakładzie mogliby ze znaczną korzyścią pracować stypendyści z Polski, zwłaszcza socjologzy i psychologzy.

Zwiedziłem również Instytut Badań Uzależnień Lekowych (Institute for Studies on Drug Dependence, ISDD) w Londynie. Jest to prywatna placówka, założona przez Sir Harry Greenfielda, wieloletniego przewodniczącego Międzynarodowego Biura Kontroli Srodków Odurzających (International Narcotics Control Board, INCB). Instytut jest obecnie w znacznym stopniu, choć niewystarczająco, finansowany przez rząd. Olbrzymia biblioteka Instytutu stanowi najbogatsze w Europie źródło informacji naukowej. Podjęto próbę komputeryzacji katalogów i w toku jest dyskusja z WHO nad utworzeniem ośrodka współpracującego z WHO, co umożliwiłoby rozszerzenie dostępu do zbiorów. Obecnie z usług Instytutu korzystać można jedynie za opłatą.